EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2020/1960,

14. mai 2020,

tähelepanekutega, mis on Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 2018. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa

EUROOPA PARLAMENT,

— võttes arvesse oma otsust Euroopa Toiduohutusameti 2018. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,

— võttes arvesse oma 16. jaanuari 2019. aasta resolutsiooni pestitsiididele lubade andmise ELi menetluse kohta ([1]),

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni arvamust,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0068/2020),

A. arvestades, et Euroopa Toiduohutusameti (edaspidi „amet") tulude ja kulude aruande ([2]) kohaselt oli ameti 2018. aasta lõplik eelarve 79 183 814,25 eurot, mis on 2017. aasta eelarvest veidi (0,47 %) väiksem; arvestades, et ameti eelarve koosneb peamiselt liidu eelarvest eraldatud vahenditest ([3]);

B. arvestades, et Euroopa Kontrollikoda (edaspidi „kontrollikoda") märkis oma aruandes ameti eelarveaasta 2018 raamatupidamise aastaaruande kohta (edaspidi „kontrollikoja aruanne"), et ta sai piisava kindluse selle kohta, et ameti raamatupidamise aastaaruanne on usaldusväärne ning selle aluseks olevad tehingud on seaduslikud ja korrektsed;

Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine

1. märgib rahuloluga, et 2018. aastal tehtud eelarveseire tulemusel oli eelarve täitmise määr 100 %, mis on 2017. aasta määrast veidi (0,02 % võrra) kõrgem; märgib ühtlasi, et maksete assigneeringute täitmise määr oli 91,31 %, mis oli 2017. aastaga võrreldes 1 % võrra madalam;

Tulemused

2. märgib, et amet on oma kõikehõlmavas tulemuspõhise juhtimise meetodis võtnud kasutusele mitu mõju ja tulemusi käsitlevat peamist tulemusnäitajat, millega mõõta oma tegevuse lisaväärtust; märgib peale selle, et amet kasutab muid peamisi tulemusnäitajaid, et tõhustada oma eelarve haldamist;

3. märgib, et 2018. aasta oli teine aasta, mil rakendati kõikehõlmavat tulemuspõhise juhtimise meetodit, hinnati ameti tulemuslikkust uute peamiste tulemusnäitajate alusel ja viidi ellu ameti 2020. aasta strateegilist kava;

4. märgib rahuloluga, et amet on saavutanud teadustööde tähtaegadest kinnipidamisel häid tulemusi; märgib ühtlasi, et ühes valdkonnas, kus õigel ajal suleti väljunditest 83,6 %, mis oli madalam kui eesmärgiks seatud 90 %, tekkis viivitus vaid mõnes üksikus alamvaldkonnas, kus oli väga suur töökoormus;

5. märgib, et pärast ameti välishindamist, mis algas 2017. aastal, võttis amet 2018. aasta oktoobris toimunud koosolekul vastu mitu soovitust; märgib, et hindamisaruande kohaselt oli ameti töö tulemuslik eelkõige sidusrühmadega koostöö tegemiseks mõeldud uutes mehhanismides, ameti koostöös liikmesriikide ametiasutustega ja ameti sõltumatuse suurendamisel; märgib, et hindamisaruandes tõsteti esile, et amet peab parandusi tegema ressursside tähtsuse järjekorda seadmise viisis ja ekspertide värbamise süsteemi majanduslikus nähtavuses, ning teabematerjale tuleb paremini kohandada eri sihtrühmade vajadustele;

([1]) Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0023.
([2]) ELT C 202, 12.6.2018, lk 1.
([3]) ELT C 202, 12.6.2018, lk 3.

6. märgib rahuloluga, et amet jagab riskihindamise, andmete ja teadusuuringute valdkonnas ressursse ja ülesandeid Euroopa Kemikaaliameti, Euroopa Ravimiameti ning Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskusega; märgib, et amet on suuremal määral jaganud oma ressursse ja tegevust Teadusuuringute Ühiskeskusega, eelkõige keskkonnaandmete ja kaartide valdkonnas; soovitab ametil tungivalt püüda igati teha kõigi liidu ametitega veel rohkem ja ulatuslikumat koostööd;

7. innustab ametit jätkama oma teenuste digiteerimist;

8. peab kiiduväärseks ameti panust liidu toidu- ja söödaahela ohutusse ning tema märkimisväärseid jõupingutusi liidu riskijuhtidele toidutarneahelaga seotud küsimustes põhjaliku, sõltumatu ja ajakohase teadusalase nõu andmisel, avalikkuse selgel teavitamisel oma töö tulemustest ja tulemuste aluseks olevast teabest ning institutsiooniliste partnerite ja asjahuvilistega koostöö tegemisel, et suurendada liidu toiduohutussüsteemi ühtsust ja usaldusväärsust;

9. rõhutab, et amet viis 2018. aastal teaduslike arvamuste, tehniliste aruannete ja toetavate väljaannete kaudu lõpule 788 küsimuse käsitlemise;

10. on veendunud, et amet peaks ka edaspidi pöörama erilist tähelepanu avalikule arvamusele ning olema avatud ja läbipaistev; rõhutab sellega seoses, et määrusega (EL) 2019/1381 ([4]) on ametile antud ohutuse hindamise ja üldsuse teavitamisega seotud lisaülesanded, mis kõik tekitavad lisakulusid;

Personalipoliitika

11. märgib, et 31. detsembril 2018 oli ametikohtade loetelust täidetud 97,49 %, kusjuures liidu eelarves kinnitatud 319 ametikohast oli täidetud 5 ametniku ja 306 ajutise teenistuja ametikohta (2017. aastal oli kinnitatud ametikohti 323); märgib, et 2018. aastal töötas ameti heaks ka 122 lepingulist töötajat ja 14 lähetatud riiklikku eksperti;

12. märgib murega, et amet, mis on üks õiguslikult reguleeritud toodete riskianalüüsiga tegelevatest liidu reguleerivatest ametitest, ei saa oma ülesannete tulemuslikuks täitmiseks piisavalt vahendeid; nõuab, et ametile eraldataks ülesannete täitmiseks piisavad vahendid;

13. märgib, et kontrollikoda täheldas, et ametitel on tekkinud tava palgata IT-konsultandi ülesannete täitmiseks koosseisuväliseid töötajaid; nõuab, et nii olulises ja delikaatses valdkonnas vähendataks sõltuvust koosseisuvälisest töötajatest nii palju kui võimalik, et piirata võimalikke ohte;

14. märgib, et amet on vastu võtnud komisjoni näidisotsuse inimväärikuse kaitsmise ja ahistamise ennetamise poliitika kohta; võtab ühtlasi teadmiseks, et amet korraldas nii juhtivatele kui ka muudele töötajatele kohustuslikke koolitusi ja võimaldas konfidentsiaalset nõustamist ning korraldas selle, et intranetis avaldati ahistamist käsitlev aruanne, milles on esitatud statistika ja ametlikud menetlused ajavahemikul 2014–2018; palub ametil anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile aru, milliseid meetmeid on pärast ahistamisjuhtumite uurimist võetud;

15. märgib, et ameti kõrgema juhtkonna sooline tasakaal on rahuldav, sest 5 liikmest 2 on mehed ja 3 naised; väljendab aga muret geograafilise tasakaalustamatuse pärast, sest kõrgemas juhtkonnas ei ole ühtegi 2004. aastal liiduga ühinenud riikide kodanikku; palub ametil võtta meetmeid, mis tagaksid kõrgema juhtkonna hulgas parema geograafilise tasakaalu;

16. peab kahetsusväärseks, et 2017. aasta sõltumatust käsitleva poliitika kohaselt kehtib kaheaastase ooteaja kohta nõue, et ekspertide huve tuleb kontrollida üksnes seoses selle teaduskomisjoni volitustega, mille liikmeks ekspert soovib saada; nõuab, et seda poliitikat ajakohastataks viivitamata nii, et ekspertide huve analüüsitaks kõigi ameti pädevusvaldkondade kontekstis, nagu parlament on korduvalt nõudnud;

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1381, mis käsitleb toiduahela ELi tasandi riskihindamise läbipaistvust ja kestlikkust ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 178/2002, (EÜ) nr 1829/2003, (EÜ) nr 1831/2003, (EÜ) nr 2065/2003, (EÜ) nr 1935/2004, (EÜ) nr 1331/2008, (EÜ) nr 1107/2009 ja (EL) 2015/2283 ning direktiivi 2001/18/EÜ (ELT L 231, 6.9.2019, lk 1).

17. peab kahetsusväärseks, et ameti pädevusse kuuluvate ettevõtete teadusuuringute rahastamist ei peeta ooteaja puhul tähtsaks teabeks, kui summad ei ületa 25 % eksperdi ja/või tema uurimisrühma hallatavast teadusuuringute kogueelarvest, ning et künnist kohaldatakse üksikute allikate suhtes, mitte kõigi eraallikate suhtes kokku; nõuab, et rahastamiskünnis jäetaks ameti sõltumatuse poliitikast välja, nagu parlament on korduvalt nõudnud;

Huvide konfliktide ennetamine ja haldamine ning läbipaistvus

18. märgib murega, et ametil on olnud huvide konfliktiga seotud probleeme ning uuringud on näidanud, et finantshuvide konfliktiga ekspertide osakaal on varieerunud 59 %-st 2013. aastal 49 %-ni 2017. aastal; märgib, et kontrollikoda tegi kindlaks, et tuleb suurendada peaarvepidaja sõltumatust, kuid ta ei andnud hinnangut ekspertide sõltumatuse kohta; kutsub ametit üles kehtestama finantshuvide konfliktidega seoses range ooteaja ja võtma ekspertide kasutamise kohta vastu selged poliitilised suunised, mis kaitsevad ameti teaduslikke arvamusi lubamatu mõjutamise eest;

19. peab kahetsusväärseks, et välisekspertide, näiteks kuulamistel osalevate ekspertide ega nõuandefoorumi, teabekeskuste ja teadusvõrgustike liikmete suhtes ei kohaldata huvide konfliktiga seotud sõelumist ning võimalikud huvide konfliktid selles valdkonnas võivad jääda märkamata;

20. tuletab meelde Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta resolutsioonis (pestitsiididele lubade andmise ELi menetluse kohta) esitatud soovitusi ja eelkõige ametile esitatud üleskutset parandada oma riskiteavitust, ajakohastada vastavalt viimastele suundumustele oma juhenddokumente kõigis asjaomastes valdkondades, muuta oma veebisaidil esitatud teabe kasutamine mugavamaks ja hõlbustada andmekaevet, avaldada arvamust erialaajakirjades ning innustada rohkem sõltumatuid riiklikke eksperte ja teisi teadlasi ameti töös osalema ning välistada vastastikuse hindamise kõikides etappides huvide konfliktidega ekspertide osalemine; võtab ameti vastuse põhjal teadmiseks, et amet on läbivaadatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 178/2002 ([5]) üle võtnud mitu soovitust, eelkõige seoses suurema läbipaistvuse ja kättesaadavama riskiteavitusega;

21. tuletab meelde, et läbivaadatud määruses (EÜ) nr 178/2002 nõutakse, et amet teeks taotlejate esitatud regulatiivsed andmed allalaadimiseks, trükkimiseks ja elektrooniliselt kuvamiseks ennetavalt kättesaadavaks, kuna see võimaldab ametil saada kasu teadusringkondade laiendatud vastastikusest hindamisest; tuletab meelde, et selline läbipaistvusnõue on ettevõtete rahastatavate teadusuuringute jaoks hädavajalik, kuid seda ei saa kasutada põhjendusena, et keelata teadlastel kasutamast andmeid, mida on õiguspärastel põhjustel konfidentsiaalsena hoitud (näiteks patsientide isiklikud tervisekaardid);

Sisekontroll

22. tunneb heameelt selle üle, et 2018. aastal viidi läbi toimivuskontroll, et hinnata, kuidas ameti pettustevastast strateegiat 2019. aastal ja aruandeaastal muuta, ning et amet ei pidanud edastama OLAFile pettusekahtlusi ega võtma nende suhtes järelmeetmeid;

23. võtab teadmiseks, et kontrollikoja aruande kohaselt avaldas siseauditi talitus aruande „Personalijuhtimine ja eetika Euroopa Toiduohutusametis“ ning amet koostab praegu tegevuskava, mille alusel käsitleda teatavaid võimalikke valdkondi, kus parandusi teha; palub, et amet annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile võetud meetmete kohta aru;

24. kutsub ametit üles keskenduma sellele, et levitada oma uuringutulemusi üldsuse hulgas ning suhtlema üldsusega sotsiaalmeedia ja muude meediakanalite kaudu;

25. viitab eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsusele lisatud muude horisontaalsete tähelepanekute osas oma 14. mai 2020. aasta resolutsioonile ([6]) ametite tulemuste, finantsjuhtimise ja kontrolli kohta.

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (ELT L 31, 1.2.2002, lk 1).

([6]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0121.